

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2010. gada 21. aprīlī

Satversmes tiesas 2. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Juris Jelāgins un tiesneses Aija Branta un Kristīne Krūma,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 103/2010), ko iesniegusi Ramona Pabērza (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja),

konstatēja:

1. No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt likuma „Par valsts pensijām” pārejas noteikumu 30. punktu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1., 91. un 109. pantam.

Apstrīdētā norma noteic:

„Personām, kurām vecuma pensija saskaņā ar šo pārejas noteikumu 29. punktu piešķirta priekšlaicīgi no 2009. gada 1. jūlija, līdz šā likuma 11. panta pirmajā daļā noteiktā vecuma sasniegšanai pensijas izmaksas apmērs ir 50 % no piešķirtās vecuma pensijas. Personām, kurām vecuma pensija saskaņā ar šo pārejas noteikumu 29. punktu piešķirta priekšlaicīgi līdz 2009. gada 30. jūnijam, līdz šā likuma 11. panta pirmajā daļā noteiktā vecuma sasniegšanai pensiju turpina izmaksāt 80 % apmērā.”

Papildus tam Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu uzlikt par pienākumu atjaunot likuma „Par valsts pensijām” 35. panta otro daļu un atcelt šā likuma pārejas noteikumu 47. punktu.

2. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likumu atbilstību Satversmei. Tādējādi pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritis Satversmes tiesai.

3. Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punkts un 19.² panta pirmā daļa noteic, ka personai ir tiesības iesniegt pieteikumu (konstitucionālo sūdzību) par likumu atbilstību Satversmei pamattiesību aizskāruma gadījumā.

Pieteikums ir iesniegts par tādu tiesību normu savstarpējo atbilstību, par ko Pieteikuma iesniedzējai ir piešķirtas tiesības vērsties Satversmes tiesā. No pieteikuma un tam pievienotajiem materiāliem izriet, ka apstrīdētā norma Pieteikuma iesniedzējai ir piemērota. Turklāt pieteikumā ir pausts Pieteikuma iesniedzējas uzskats, ka apstrīdētās normas rada viņai Satversmē noteikto pamattiesību aizskārumu. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu.

4. Pieteikums iesniegts kā konstitucionālā sūdzība, tādēļ tam jāatbilst Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrā daļa noteic, ka konstitucionālo sūdzību var iesniegt tikai tad, ja ir izmantotas visas iespējas aizstāvēt pamattiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem vai arī tādi nepastāv. No pieteikuma un tam pievienotajiem materiāliem secināms, ka iespējas aizstāvēt Pieteikuma iesniedzējas pamattiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem nepastāv.

Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 18. panta prasībām pieteikumā ir norādīta pieteikuma iesniedzēja un institūcija, ka izdevusi apstrīdēto normu. Pieteikumā ir sniegts lietas faktisko apstākļu izklāsts, un tam ir pievienoti dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai. Pieteikumā ir ietverts prasījums Satversmes tiesai. Papildus tam Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkts nosaka pienākumu sniegt pieteikuma juridisko pamatojumu.

Pieteikumā ir ietverts juridiskais pamatojums apstrīdētās normas iespējamai neatbilstībai Satversmes 1. un 109. pantam. Šajā prasījuma daļā pieteikums atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

Pieteikumā nav sniegts juridiskais pamatojums apgalvojumam, ka apstrīdētā norma neatbilst Satversmes 91. pantam. Satversmes tiesa savos spriedumos vairākkārt norādījusi, ka no Satversmes 91. panta izriet tiesiskās vienlīdzības princips, kas liek vienādi izturēties pret personām, kuras atrodas vienādos un salīdzināmos apstākļos. Atšķirīga attieksme pret šādām personām pieļaujama vienīgi tad, ja tai ir saprātīgs un objektīvs pamats. Vienlaikus Satversmes tiesa ir uzsvērusi, ka tiesiskās vienlīdzības princips pieļauj un pat prasa atšķirīgu attieksmi pret personām, kas atrodas atšķirīgos apstākļos (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2005. gada 13. maija sprieduma lietā Nr. 2004-18-0106 secinājumu daļas 13. punktu*). Līdz ar to, lai vērtētu kādas normas atbilstību Satversmes 91. pantam, nepieciešams konstatēt divas personu grupas, kas atrodas vienādos un salīdzināmos apstākļos. Izskatāmajā pieteikumā nav norādīts, kuras personu grupas atrodas vienādos un salīdzināmos apstākļos un kādēļ atšķirīga attieksme pret šīm personu grupām nebūtu saprātīgi pamatota.

Tāpat pamatojums nav sniegts pieteikumā ietvertajam prasījumam uzlikt par pienākumu atjaunot likuma „Par valsts pensijām” 35. panta otro daļu un atcelt šā likuma pārejas noteikumu 47. punktu. Līdz ar to šajā prasījuma daļā pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. pantā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 2. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt lietu „Par likuma „Par valsts pensijām” pārejas noteikumu 30. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 109. pantam” pēc Ramonas Pabērzas konstitucionālās sūdzības (pieteikums Nr. 103/2010).

2. Atteikties ierosināt lietu par likuma „Par valsts pensijām” pārejas noteikumu 30. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. pantam un likuma „Par valsts pensijām” 35. panta otrās daļas un pārejas noteikumu 47. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1., 91. un 109. pantam.

3. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimu – līdz 2010. gada 21. jūnijam iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 2. kolēģijas priekšsēdētājs

J. Jelāgins